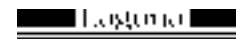

Nelson de Mil

ZLATNA OBALA

Preveo
Nenad Dropulić

Naslov originala

Nelson DeMille
THE GOLD COAST

Copyright © 1990 by Nelson DeMille

Translation Copyright © 2010 za srpsko izdanje, LAGUNA

*Mojim piscima u začetku:
Lorin i Aleksu*

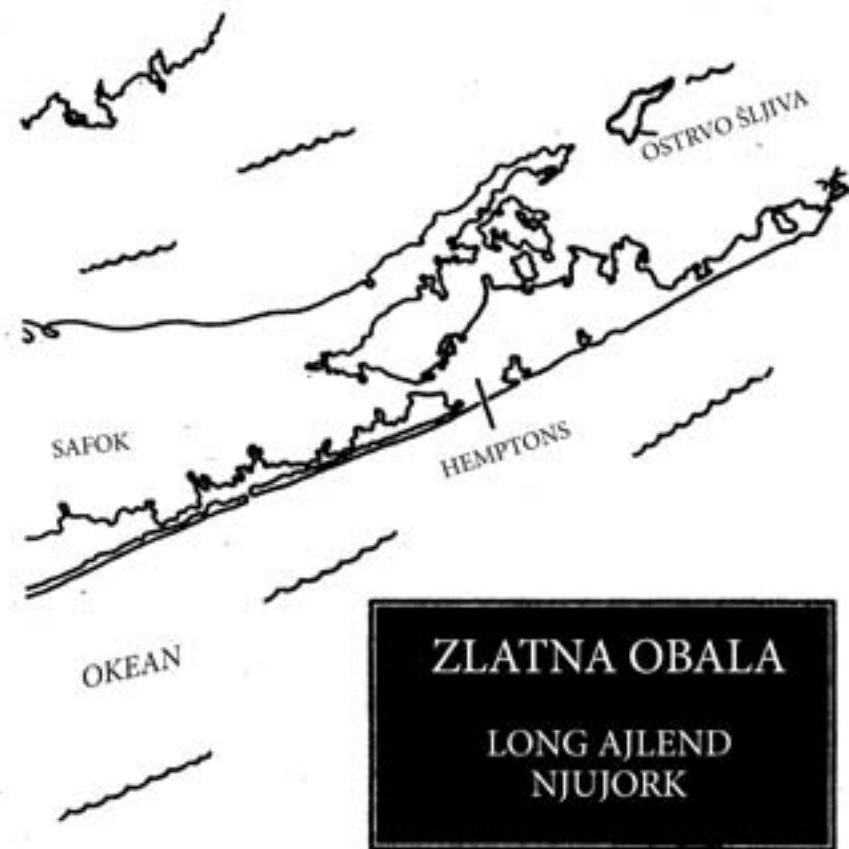
Izjave zahvalnosti

Želim da zahvalim Danijelu što je podelio sa mnom svoje neprocenjivo znanje o životu Zlatne obale, i Odri Randal Vajting što mi je stavila na raspolaganje svoje poznavanje istorije Zlatne obale.

Zahvaljujem takođe i Hariju Marijaniju na širokogrudom gostoprimstvu i podršci.

Čovek ne živi samo svoj lični život kao pojedinac, nego, svesno ili nesvesno, i živate svog doba i svojih savremenika.

TOMAS MAN
Čarobni breg

Uvod

Zlatna obala doživela je desetine izdanja otkako je objavljena pre gotovo dvadeset godina, i od svih četrnaest romana koje sam napisao ovim se najviše ponosim. To je knjiga koja će se prodavati dobro, i dugo posle moje smrti. Ta pomisao se dopada i mojim naslednicima.

Zlatna obala je takođe od svih mojih knjiga dobila najpovoljnije i najpažljivije prikaze, ali, što je mnogo važnije, ova knjiga izazvala je najviše reakcija čitalaca za trideset godina koliko pišem.

Ako su pisma obožavalaca ikakav pokazatelj, ovu knjigu čitaoci čitaju više puta, otkrivajući, nadam se, sa svakim čitanjem nešto novo, a ako je vi čitate prvi put, nadam se da ćete uživati koliko milioni drugih.

Sklon sam da menjam žanrove dok pišem, pa sam pisao detektivske i akcione romane, špijunske priče iz Hladnog rata i vijetnamske priče. No, *Zlatna obala* se po tonu i toku priče razlikuje od mojih ostalih knjiga, pa sam morao da napustim svet akcije i pustolovine, detektiva, napetosti, rata i špijunaže, i da zakoračim u mnogo otmeniji svet više klase kakav je postojao i još postoji na čuvenoj longajlendskoj Zlatnoj obali. To je svet novca, vila, učtivosti i običaja, i u taj svet ja sam uveo mafiju.

Teme ove priče su raznovrsne, a osim zanimljivog zapleta, dobrog jezika, zanimljivih mesta i poučnih pogleda na druge svetove i kulture, za dobar roman neophodni su likovi. U *Zlatnoj obali* okupio sam, mislim, zanimljive i neobične sporedne glumce i tri ravnopravne

zvezde: Džona Vitmana Satera, njegovu ženu Suzan Stenhoup Sater i mafijaškog dona Frenka Belarozu.

Džon Sater je pripovedač i priča se odvija kroz njegove oči. Po svemu sudeći, uspeo sam da zaista oživim Džona Satera, jer sam dobio stotine pisama od žena u kojima su me pitale: a) jesam li ja Džon Sater i b) ako nisam, kako mogu da ga nađu. Zanimljivo je da se taj momak dopao i mnogim muškarcima. Takav lik nije lako stvoriti u romanu, a, kako su me mnoge žene obavestile, nije ga lako naći ni u životu.

Suzan Sater je pak delom muška fantazija, a delom muška noćna mora. Ta dama je pravi izazov, ali vredna je visokih troškova održavanja. Muškarci koji su mi pisali o njoj podeljeni su na dva tabora – na one koji je vole i na one koji je ne vole, ali bi svakako rado proveli noć s njom.

Što se tiče Frenka Belaroze, kada romanopisac stvara mafijaškog dona, rizikuje da nenamerno sklizne u parodiju, ili makar da izazove nepovoljna poređenja s drugim književnim, filmskim i pravim mafijaškim donovima, od kojih su najpoznatiji Vito Korleone i Džon Goti.

Trudio sam se da to izbegnem, ali slika mafijaškog dona toliko je duboko urezana u američku psihu i kulturu da sam u jednom trenutku rekao sebi: „Do đavola s tim, neka bude kao sa filma!“ Pa ipak, Belarozu *jest* drugačiji, onako kako se svako ljudsko stvorenje razlikuje od ostalih. On je proizvod odrastanja u Bruklinu, ali je pretrpeo i uticaj svoje nove sredine, Zlatne obale, što u njemu izaziva unutrašnje sukobe, pa čak i trenutke samoprocenjivanja.

Kad smo već kod filma, doslovno svi čitaoci *Zlatne obale* koji su mi pisali pitali su zašto po toj knjizi nije snimljen film, pa ću zato ovde odgovoriti na to pitanje. Filmska prava za *Zlatnu obalu* poseduje kompanija *Bregman prodakšns*, a Bregmani, Martin i Majkl, kupili su ih s namerom da Al Paćino, s kojim su snimili nekoliko filmova, igra ulogu mafijaškog dona. Iz mnogo razloga, za čije objašnjavanje bi bila potrebna još jedna knjiga, ovaj projekt preživio je mnogo uspona i padova, ali dok ovo pišem projekt se vratio u rad i po svemu sudeći sastavlja se nova ekipa s novom zvezdom. Sve novosti objavljiću na svom veb-sajtu.

Kako bi u potpunosti shvatio svet ovog romana, čitaocu je potrebno malo istorije, odnosno, kako se to kaže u izdavačkom i filmskom poslu, malo pozadine. U samom romanu, naravno, ima

malo pozadine, ali se više nagoveštava i oseća nego što se prepričava. Prema tome, za radoznale čitaoce evo malo istorije ovog sveta, koja donekle razjašnjava i moje razloge za pisanje ovog romana.

Rođen sam u Njujorku i 1947, kada sam imao četiri godine, moja porodica preselila se na obližnji Long Ajlend. Osmomilionsko stešnjeno stanovništvo Njujorka bilo je spremno da se izlije iz pet gradskih opština u farme i sela starog Long Ajlenda, i moj otac je bio jedan od mnogih građevinara koji su posle Drugog svetskog rata došli iz grada na Long Ajlend da pomognu izgradnju novih predgrađa. Godine 1946. Artur Levit počeo je izgradnju Levitauna – petnaest hiljada kuća na nekadašnjim livadama i krompirištima, najveće naselje porodičnih domova na svetu. Krajem pedesetih godina više od milion ljudi preobrazilo je veći deo Long Ajlenda iz seoskih naselja u predgrađa.

Kao dete vozio sam se s ocem u džipu iz vojnih viškova neasfaltiranim putevima između novih naselja, i mislim da sam i tako mali shvatao da se jedan način života završava, a da počinje drugi. Holandska i engleska istorija Long Ajlenda seže do početka XVI veka, i štošta je trebalo sačuvati, ali u žurbi da se obezbede kuće za ratne veterane i njihove brojne porodice retko ko se bavio pitanjima upotrebe zemlje i očuvanja znamenitosti.

Najpre su farme nestale pod naletom preduzimača, a onda su prvo šume, pa postepeno i velika imanja na severnoj obali Long Ajlenda – Zlatnoj obali – geometri izdělili na građevinske parcele, i velike kuće srušene su udarcima gvozdjenih kugli. Većina vidljivih spomenika Zlatne obale iz vremena Pozlaćenog doba,* vremena džeza, Ludih dvadesetih i sloma berze 1929. nestajala je kako su se nova naselja širila po poljima i šumama po kojima su nekada dame i gospoda jahali u lov, a vile od stotinu soba ili su napuštene, ili srušene, ili su u njih smeštene razne ustanove.

Do sedamdesetih godina razaranje se usporilo i preduzeti su naponi da se preživela imanja sačuvaju kao parkovi, muzeji ili prirodni rezervati.

* Engl.: *Gilded Age* – period od kraja Građanskog rata do početka XX veka, obeležen naglim porastom stanovništva, industrijskim napretkom i razmetljivošću više klase, naročito u arhitekturi. (Prim. prev.)

Takav Long Ajlend sam upoznao odrastajući, ali bio sam samo nejasno svestan istorije Zlatne obale sve dok na studijama nisam pročitao roman *Veliki Getsbi* Skota Ficdžeralda.

Veliki Getsbi nije samo zabavan roman, nego i opčinjuća društvena istorija, pogled u ljubavi, živote i tragedije ljudi koji su živeli u to posebno vreme na tom posebnom mestu – na Zlatnoj obali Long Ajlenda u doba džeza.

Dok sam 1962. čitao *Velikog Getsbija*, iznenadila me je činjenica da se radnja romana odvija svega nekoliko kilometara od mog koleđa i od mesta u kom sam odrastao. Osim toga, između sloma berze oktobra 1929. i moje prve godine studija prošle su trideset tri godine – čitava večnost za mene, ali ne i za moje roditelje i neke profesore koji su živeli u doba Ludih dvadesetih i Velike depresije. Pa ipak, činilo mi se da većina ljudi vrlo malo govori o dvadesetim godinama, a tek nešto više o Depresiji. Vreme koje ih je definisalo bilo je, izgleda, vreme Drugog svetskog rata. Sa današnje tačke gledišta, godine između Prvog i Drugog svetskog rata bile su prepune svetski važnih i odlučujućih događaja. Kao što je govorio jedan moj profesor istorije: „Tih trideset godina proizvelo je više istorije nego što prosečan čovek može da proguta.“

Dakle, iako su dvadesete godine umnogome bile prekretnica američke istorije, bilo je i drugih prekretnica, i zato su Lude dvadesete, iako nisu zaboravljene, do izvesne mere ostale u senci kasnijih događaja.

Još u počecima svoje karijere pisca shvatio sam da želim da napišem getsbijeovski roman. Potražio sam slične romane napisane u to vreme ili kasnije, i iznenadio sam se koliko ih malo ima, izuzevši „gangsterske knjige“, koje su se uglavnom bavile prohibicijom.

Ali to vreme me je i dalje opčinjavalo, i jednog dana neko mi je rekao: „Ispitaj deliće Ruševina. Ispitaj mesto Ruševina.“ Drugim rečima, napiši savremeni roman smešten na staru Zlatnu obalu, među preostale vile, imanja i ruševine. To je delovalo kao najbolja i najzgodnija zamisao.

Ali – koju vrstu priče želim da ispričam? Očigledno mi je trebala stara bogata belaćka protestantska porodica čiji neki članovi propadaju, a neki su uspešni. Morao sam da proučim nekadašnja pravila, ponašanje i običaje koji još postoje, da ih uporedim i sučelim

s novom Amerikom predgrađa koja leži odmah iza živica nekada bogatih imanja.

Znao sam sastojke, formulu, ali kad sam ih sastavio, i dalje nije bilo toplote, svetla ni iskri. Nešto je nedostajalo. Najzad je mali članak u mesnim novinama obezbedio činilac koji nedostaje – mafiju.

Najuspešnije porodice organizovanog kriminala godinama su stanovale na Zlatnoj obali, i sada je čitava tema mog budućeg romana dobila oblik. Susret *Kuma* i *Velikog Getsbija* na Zlatnoj obali.

Neću ulaziti u pojedinosti postupka pisanja i istraživanja, ali ću reći da sam poznavao dobar broj likova iz mog romana. A za one koje nisam lično znao svakako sam čuo. I tako, kada sam počeo da pišem *Zlatnu obalu*, taj izgubljeni svet, koji mi je 1962. delovao dalek u vremenu i prostoru, postao mi je čudnovato blizak i podsetio me na slavnu poslednju rečenicu iz *Velikog Getsbija*: „I tako guramo dalje, čamci protiv struje, neprestano nošeni nazad u prošlost.“

Zbog čega je *Zlatna obala* osvojila maštu tolikog broja čitalaca, ne samo u Americi nego širom sveta? Teško je odgovoriti na to, može se samo reći da je priča univerzalna. To je priča o prvoj ljubavi, ali i priča o Americi i priča Amerike, priča o tome ko smo bili, gde smo bili i kuda idemo. To je takođe mešavina onih predivnih sastojaka – požude, seksa, želje za ženom bližnjeg svog – vrela i začinjena. To je roman koji dotiče neke iskonske strahove i potrebe, kao što su potreba za očuvanjem svoje teritorije, pretnja silom i upotreba sile, i borba dobra i zla.

Takođe verujem da postoji izuzetna privlačnost – dvojnost, ako želite – između nestanka „stare“ mafije i sveta starog bogatstva naslikanog u *Velikom Getsbiju*. Obe grupe su prevalile svoj vrhunac ili se grčevito drže za ostatke svog zlatnog doba. Neki kažu da u novoj Americi koja se rađa nema ni mesta ni tolerancije ni za organizovani kriminal s jedne strane ni za nasledena bogatstva i povlastice s druge. To nije tačno. Istina je samo da i druge grupe dobijaju deo kolača. Za Ameriku više nego za bilo koji drugi deo sveta važi izreka: „Što se više menja, to više ostaje isto.“ Iskreno verujem da će se *Zlatna obala* čitati i za sedamdeset godina i da će se lako razumeti, kao što se danas lako shvata osamdesetogodišnji *Veliki Getsbi*.

Osim što je *Zlatna obala* moja knjiga koju su čitaoci najšire prihvatili a kritičari najviše hvalili, to je i roman za koji su mi čitaoci

najviše predlagali nastavak. No, među piscima i izdavačima prevladava snažno ubeđenje da: a) nastavci nikad ne valjaju, i b) da ne treba ništa dirati.

Ipak, pošto su me čitaoci dvadeset godina molili, mamili i ubeđivali da nastavim ovu priču, skupio sam hrabrost da pokušam da nadmašim svoje najbolje delo i napisao sam *Kapiju*.

Kapija je, verujem, dobra koliko i *Zlatna obala*, u izvesnom pogledu i bolja, ali krajnji sud ostavljam vama, čitaocima, i rado ću pročitati sve primedbe o *Zlatnoj obali* i *Kapiji* koje mi pošaljete na moj veb-sajt.

Ako prvi put čitate *Zlatnu obalu*, vratite se u početak devedesetih godina XX veka, u vreme koje deluje spokojno i nevino u poređenju sa svetom posle jedanaestog septembra, ali koje se lako prepoznaje kao zatišje pred buru.

A ako ponovo čitate ovu knjigu posle dosta godina, dobro došli nazad u *Zlatnu obalu*, u mesto i vreme koje dobija na upečatljivosti i važnosti čak i dok iščezava u prošlosti.

Nelson de Mil
Long Ajlend, Njujork

PRVI DEO

Same Sjedinjene Države u suštini su najveća pesma...

VOLT VITMEN
Predgovor za *Vlati trave*

Prvo poglavlje

Frenka Belarozu sam upoznao jedne sunčane aprilske subote u *Hikovom rasadniku*, ustanovi koja preko sto godina snabdeva mesnu gospodu. Obojica smo preko pošljunčanog parkinga gurali prema svojim automobilima crvena kolica s biljkama, đubrivom i sličnim stvarima. Doviknuo mi je: „Gospodine Sateru? Vi ste Džon Sater, zar ne?“

Pogledao sam čoveka koji mi je prilazio. Bio je obučen u vrećaste radne pantalone i plavu majicu dugih rukava. U prvi mah sam pomislio da radi u rasadniku, ali kad se primakao, prepoznao sam ga iz novina i s televizije.

Frenk Belarozu nije slavna ličnost kakvu biste voleli da sretnete slučajno, ili bilo kako, s tim u vezi. On je jedinstveno američka slavna ličnost, zapravo gangster. Čovek kao što je Belarozu u jednom delu sveta beži od policije, a u drugom odseda u predsedničkim palatama, ali ovde, u Americi, on postoji u mestu koje se sasvim prikladno naziva podzemljem. On je neoptuživani i neosuđivani zločinac, a istovremeno je građanin i poreski obveznik. Na njega savezni tužioc misle kada kažu uslovno osuđenima da se „ne druže s poznatim kriminalcima“.

I tako, dok mi je ozloglašeni lik iz podzemlja prilazio, ni za živu glavu nisam mogao da pogodim odakle me zna, šta želi i zašto mi pruža ruku. Ipak, rukovao sam se s njim i rekao sam: „Da, ja sam Džon Sater.“

„Zovem se Frenk Belaroz. Ja sam vaš novi sused.“

Molim? Mislim da mi je lice ostalo ravnodušno, ali možda sam se malo trgnuo. „O“, rekao sam, „to je...“ Baš odvratno.

„Aha. Drago mi je.“

I tako smo moj novi sused i ja ćaskali minut-dva i gledali šta je onaj drugi kupio. On je uzeo paradajz, patlidžan, paprike i bosiljak. Ja sam uzeo nedarak i neven. Gospodin Belaroz me je posavetovao da posadim nešto što mogu da jedem. Rekao sam mu da ja jedem nedarak, a moja žena neven. Nasmejao se.

Na rastanku smo se rukovali, bez ikakvih planova da se ponovo vidimo, i ja sam seo u svoj ford bronko.

Okolnosti susreta bile su sasvim prizemne, ali kad sam uključio motor, doživio sam neobičan bleštavi uvid u budućnost, i ono što sam video nije mi se dopalo.

Drugo poglavlje

Izašao sam iz rasadnika i krenuo kući.

Možda bi bilo poučno objasniti u kakvo je to susedstvo gospodin Frenk Belaroz odlučio da se preseli s porodicom. Ukratko, ovo je najbolji kraj u Americi, pored kog Beverli Hils i Šejker Hajts, na primer, deluju kao naselja opštinskih stanova.

To nije gradska ni prigradska četvrt, nego zbirka kolonijalnih vila i velikih imanja na njujorškom Long Ajlendu. Ovaj kraj meštani zovu Severna obala, a u zemlji i inostranstvu poznat je kao Zlatna obala, mada to posrednici za nekretnine nikad neće reći naglas.

To je oblast starog novca, starih porodica, starih društvenih učtivosti i starih stavova o tome kome treba dozvoliti da glasa, da ne spominjemo pitanje kome treba dozvoliti da poseduje zemlju. Zlatna obala nije mesto pastoralne džefersonovske demokratije.

Skorojevići kojima je trebalo mesto za život i koji su shvatili šta je zapravo Zlatna obala iz razumljivih razloga prezali su od starih vila koje su se zbog nesrećnih novčanih okolnosti našle na tržištu. Povlačili su se i kupovali kuće na Južnoj obali, gde su se osećali bolje, a ako bi i odlučili da kupe zemlju na Zlatnoj obali, činili su to s velikom strepnjom, svesni da će biti nesrećni i da im je bolje da ne odlaze na vrata susedima da pozajme šolju džonija vokera s crnom etiketom.

Ali čovek kakav je Frenk Belaroz, mislio sam, svakako ne zna ništa o nebeskim stvorenjima i ogromnim društvenim glečerima koji ga okružuju, ništa ne zna o posvećenom tlu po kom gazi.

A ako Frenk Belarozza nešto i zna o tome, možda ga baš briga, što je još zanimljivije. Za nekoliko minuta razgovora stekao sam utisak da je nekako primitivno poletan, poput vojnika osvajača iz niže civilizacije koji se smestio u veliku vilu pobeđenog plemića.

Belarozza je, kao što je i kazao, kupio imanje pored mog. Moja kuća zove se Stenhoup hol; njegova se zove Alhambra. Ovdajšnje velike kuće imaju imena, a ne brojeve, ali u duhu saradnje s Ministarstvom pošta SAD, moja puna adresa uključuje i ulicu, Grejs lejn, i deo naselja, Latingtaun. Imam i poštanski broj, umesto kojeg, kao i moji susedi, najčešće stavljam staru odrednicu Long Ajlend, pa moja puna adresa glasi: Stenhoup hol, Grejs lejn, Latingtaun, Long Ajlend, Njujork. Pošta mi redovno stiže.

Moja žena Suzan i ja zapravo *ne živimo* u Stenhoup holu, ogromnoj kitnjastoj gomili vermontskog granita sa četrdeset soba, za koju bi me samo računari za grejanje uništili do februara. Živimo u gostinjskoj kući, mnogo skromnijoj građevini s petnaest soba podignutoj početkom veka u stilu engleske vlastelinske kuće. Ovu gostinjsku kuću, zajedno sa jednim od ukupno osamdeset hektara imanja Stenhoup, moji tast i tašta prepisali su na moju ženu kao svadbeni poklon. No naša pošta zapravo stiže u kuću pored kapije, mnogo skromniju šestosobnu kamenu građevinu u kojoj stanuju Džordž i Etel Alard.

Alardovi su, kako se to nekada zvalo, porodična posluga, što znači da su nekada radili, ali više ne rade. Džordž je radio kao upravnik imanja za mog tasta Vilijema i njegovog oca Ogastusa. Devojačko prezime moje žene je Stenhoup. Velika vila s pedeset soba sada je prazna, a Džordž je neka vrsta nadzornika čitavog imanja od osamdeset hektara. On i Etel žive u kući pored kapije besplatno, a uselili su se pedesetih, kada su vratar i njegova žena otpušteni. Džordž čini što može s ograničenim porodičnim sredstvima. Njegova radna etika još je jaka, mada staro telo više nije. Suzan i ja smo shvatili da više pomažemo Alardovima nego oni nama, što ovde u okolini nije neobičajeno. Džordž i Etel usredsređeni su na oblast oko kapije, brinu se da živica bude potkresana, kapija od kovanog gvožđa obojena, podrezuju bršljan na zidovima imanja i na svojoj kući i u proleće sade cveće u lejamama. Ostatak imanja je u božjim rukama do daljeg.

Skrenuo sam iz Grejs lejna i pošljunčanom prilaznom stazom prišao kapiji. Kapija se obično ostavlja otvorena jer je tako zgodnije, pošto je ona jedini put do Grejs lejna i ostatka sveta.

Džordž mi je polako prišao brišući ruke o zelene radne pantalone. Otvorio je vrata kola pre nego što sam ja to stigao da učinim i rekao: „Dobro jutro, gospodine.“

Džordž je pripadnik stare škole, preživeli primerak ograničene vrste profesionalnih slugu koja je tako kratko cvetala u našoj slavnoj demokratiji. Umem povremeno da budem snob, ali od Džordžove poniznosti ponekad mi je nelagodno. Moja žena, rođena u bogatstvu, to ne primećuje i o tome ne misli. Otvorio sam prtljažnik i rekao: „Pomozi mi, molim te.“

„Naravno, gospodine, naravno. Dajte to meni.“ Uzeo je kutije sa rasadom nevena i nederka i spustio ih na travu pored staze. „Divni su ove godine, gospodine Sateru“, rekao je. „Odlično ste kupili. Posadiću ove oko stuba kapije, a onda ću vam pomoći oko vaše kuće.“

„Sam ću. Kako je gospođa Alard jutros?“

„Odlično, gospodine Sateru, hvala na pitanju.“

Moji razgovori s Džordžom uvek su pomalo ukočeni, osim kad popije neku.

Džordž je rođen na imanju Stenhoup pre sedamdesetak godina, i iz detinjstva pamti Lude dvadesete, Depresiju i gašenje Zlatnog doba tridesetih godina. Posle sloma berze još je bilo zabava, debitantskih balova, regata i utakmica poloa, ali u jednom sentimentalnom trenutku Džordž mi je rekao: „Nije više bilo srca u tome. Svi su izgubili samopouzdanje, a rat je dokrajčio dobra vremena.“

Znao sam to iz istorijskih knjiga i iz nekakve osmoze koju čovek doživi kada stanuje ovde. Ali Džordž je imao mnogo podrobnija i ličnija obaveštenja o istoriji Zlatne obale, a kad malo popije, pričao je priče o velikim porodicama – ko je koga tucao, ko je koga ustrelio u nastupu ljubomore i ko je pucao u sebe iz očajanja. Ovde je postojala, a i danas u izvesnoj meri postoji, mreža posluge, a takve informacije su ulaznica za skupove slugu po kuhinjama preostalih vila, u vratarskim kućicama i mesnim radničkim pabovima. To je neka vrsta američke verzije serije *Gore, dole*, i sam bog zna šta pričaju o Suzan i meni.

Ali ako diskrecija i nije Džordžova vrlina, odanost jeste. Jednom sam ga čak čuo kako kaže potkresivaču drveća da je dobro raditi za

Saterove. On zapravo ne radi za mene, nego za Suzanine roditelje, Vilijema i Šarlotu Stenhoup, koji su se povukli na Hilton Hed i pokušavaju da se otarase Stenhoup hola pre nego što ih upropasti. Ali to je druga priča.

Etel Alard je takođe druga priča. Iako je uvek učtiva i prijatna, u njoj tinja klasni bes, tik ispod površine. Ne sumnjam da bi Etel, kada bi neko podigao crvenu zastavu, iščupala kocku iz staze i krenula ka mojoj kući. Njen otac, koliko sam shvatio, bio je uspešan vlasnik prodavnice u nekom selu, a bogati kupci su ga upropastili rđavo ga savetujući u šta da ulaže novac i ne plaćajući mu robu koju im je isporučivao. Nisu mu plaćali zato što su i oni bili finansijski uništeni. To je bilo 1929, naravno, a od tada ovde više ništa nije isto. Kao da su bogataši izneverili nižu klasu tako što su propadali i ubijali se alkoholom, metkom i skokovima kroz prozor, ili prosto nestajali, ostavljajući za sobom kuće, dugove i čast. Teško je saosećati s bogatašima, znam, i shvatam Etelino gledište.

Ali od velikog sloma berze prošlo je šezdeset godina, i možda je vreme da se proceni šteta.

Ako vam sve ovo ne zvuči kao Amerika, uveravam vas da jeste; samo se spoljašnjost i krajolik malo razlikuju.

Džordž je govorio: „Baš kao što sam pričao pre neki dan, gospodine Sateru, neki balavci su ušli u Hol pre neko veče i napravili zabavu...“

„Je li bilo mnogo štete?“

„Nije. Ostavili su mnogo flaša od alkoholnih pića, a našao sam i hrpu... onih...“

„Kondoma.“

Klimnuo je glavom. „Sve sam počistio i zamenio šperploču na prozoru kroz koji su ušli. Ali voleo bih da stavim metalne kapke.“

„Poruči i stavi na moj račun.“

„Hoću, gospodine. Sada kad je došlo proleće...“

„Da, znam.“ Hormoni ključaju i mesne devojke su u teranju. Iskreno govoreći, i ja sam nekada upadao u napuštene vile. Malo vina, poneka sveća, tranzistor podešen na stanicu WABC, možda čak i vatra u kaminu, mada to može da oda. Ništa nije kao seks u ruševini. Bilo mi je zanimljivo što se kondomi vraćaju u modu. „Je li bilo tragova droge?“

„Ne, gospodine. Samo alkohol. Sigurno ne želite da pozovem policiju?“

„Ne želim.“ Mesnu policiju mnogo su zanimala nevolje vlastelina, ali meni bi bilo glupo da se movam po napuštenoj vili od pedeset soba s pajkanima koji se trude da deluju saosećajno. Osim toga, nije bilo štete.

Seo sam u kola i prošao kroz kapiju; proređeni šljunak krckao je pod točkovima. Potrebno je skoro četiri stotine kubika sitnog šljunka po osamdeset dolara za kubik da se dobije sloj od dva centimetra na zimom opustošenoj stazi. Rekao sam sebi da treba da pišem svom tastu i javim mu dobre vesti.

Moja kuća, gostinska kuća, nalazi se oko dvesta metara uz prilaznu stazu i pedesetak metara od te staze, na uskom rukavcu kome takođe treba šljunka. Sama kuća je u dobrom stanju, njen uvozni kotsvoldski kamen, crepovi i bakarni prozorski okviri i oluci dobri su gotovo kao aluminijumske oplata i PVC stolarija.

Imamo bršljan na zidovima, koji će morati da se oreže kada krenu mladi bledozeleni izdanci, a u zadnjem dvorištu je ružičnjak, koji upotpunjava utisak da ste u Engleskoj.

Suzanin automobil, trkački zeleni jaguar XJ-6, poklon od roditelja, stajao je na krivini. Još jedan rekvizit iz vesele stare Engleske. Ovdašnji ljudi skloni su anglofiliji; to ide uz teritoriju.

Ušao sam u kuću i povikao: „Ledi Stenhoup!“ Suzan je odgovorila iz ružičnjaka, pa sam izašao na zadnja vrata. Našao sam je kako sedi na baštenskoj stolici od kovanog gvožđa. Samo žene mogu da sede na tome, pomislio sam. „Dobro jutro, gospo. Mogu li da vas opustošim?“

Pila je čaj; šolja se pušila na svežem aprilskom vazduhu. Žuti šafran i krin iznikli su u lejama između golih ružinih grmova, a jedan drozd je sedeo na sunčanom satu. Vrlo vedar prizor, osim što sam video da je Suzan ćutljivo raspoložena.

Upitao sam je: „Bila si na jahanju?“

„Da, zato sam u jahačkoj odeći i mirišem na konje, Holmse.“

Seo sam na gvozdeni sto ispred nje. „Nećeš nikada pogoditi koga sam upoznao u *Hikovom rasadniku*.“

„Ne, nikad neću pogoditi.“

Posmatrao sam svoju ženu trenutak-dva. Ona je zapanjujuće lepa, ako smem da budem pristrasan na trenutak. Ima plamenocrvenu

kosu – siguran znak umne poremećenosti, prema rečima moje tetke Kornelije – i mačje zelene oči, toliko privlačne da ljudi zure u njih. Blago je pegava, a usne su joj tako napućene da muškarci odmah pomisle na određeni seksualni čin. Telo joj je gipko i čvrsto kako se samo poželeti može od četrdesetogodišnje žene i majke dvoje dece. Tajna njenog zdravlja i sreće, reći će vam, jeste jahanje, u proleće, leto, jesen i zimu, po suncu, kiši i snegu. Ludo sam zaljubljen u tu ženu, mada je ponekad, kao sada, ćudljiva i daleka. Tetka Kornelija me je i na to upozorila. „Upoznao sam našeg novog suseda“, rekao sam.

„Je li? Prevozničku kompaniju HRH?“

„Ne, ne.“ Kao mnoga velika imanja, i Alhambra je, sudeći po okružnim dokumentima, prodana korporaciji. Prodaja je obavljena u februaru, za gotovinu, a dokumenti su podneseni na uvid javnosti nedelju dana kasnije. Agent je tvrdio da ne poznaje ugovorne strane, ali uz pomoć istraživanja i govorkanja stare garde izbor je sužen na Irance, Korejce, Japance, južnoameričke trgovce farmakološkim proizvodima i mafiju. To je pokrilo otprilike sve moguće noćne more. Zapravo, svi gorenavedeni nedavno su kupili kuće i imanja na Zlatnoj obali. Ko drugi danas ima toliko para? Odbrana se ruši, republika je na aukciji. Upitao sam: „Jesi li čula za ime Frenk Belaroz?“

Suzan malo razmisli. „Mislim da nisam.“

„Mafija.“

„Stvarno? To je naš novi sused?“

„Tako mi je rekao.“

„Je li *on* spomenuo mafiju?“

„Naravno da nije. Znam ga iz novina i s televizije. Ne mogu da verujem da nisi čula za njega. 'Biskup' Frenk Belaroz.“

„On je biskup?“

„Nije, Suzan, to mu je mafijaški nadimak. Svi oni imaju nadimke.“

„Zaista?“

Srknula je čaj i odsutno se zagledala u vrt. Suzan, kao i mnogi žitelji ovog rajskog vrta, isključuje veći deo spoljnog sveta. Čita Trolopa i Agatu Kristi, ne sluša radio, a televizor koristi samo za gledanje video-kaseta sa starim filmovima. Vremensku prognozu saznaje sa snimljene telefonske poruke. O mesnim događajima obaveštava se iz vrednog nedeljnika i nekoliko otmenih časopisa koji opslužuju uticajna

naselja Zlatne obale. Što se tiče važnih vesti, usvojila je Toroovu filozofiju: „Kad pročitaš nešto o jednoj železničkoj nesreći, čitao si o svim.“

Upitao sam je: „Da li te je ova vest uznemirila?“

Slegnula je ramenima i uzvratila pitanjem: „Da li si *ti* uznemiren?“

Kao advokat ne volim da se meni postavljaju pitanja, pa sam odgovorio neozbiljno. „Ne. Zapravo, Grejs lejn će sada dobro štititi FBI i okružni detektivi u zasedama.“

Kao da je malo obrađivala ovaj podatak, a onda je rekla: „Taj čovek... kako se zvaše...“

„Belaroz.“

„Tako je. Razgovaraću s njim o stazama za jahanje i pravu prolaza preko njegove zemlje.“

„Odlična ideja. Raščisti to s njim.“

„Hoću.“

Setio sam se priglupog mada prikladnog vica i ispričao ga Suzan. „Kristifor Kolumbo se iskrcao na obalu Novog sveta – ovo je vic – i doviknuo grupi urođenika: 'Buenos dias!', ili možda: 'Buon giorno!', a jedan Indijanac se okrenuo svojoj ženi i rekao: 'Naša četvrt je gotova.'“

Suzan se učtivo osmehnula.

Ustao sam i izašao kroz zadnju kapiju, ostavivši Suzan s njenim čajem, s njenim rđavim raspoloženjem i njenim mogućim problemom objašnjavanja jahačkih prava mafijaškom donu.

Treće poglavlje

Prema ovdašnjoj tradiciji, ako uđeš na nečije imanje pešice, onda si uljez, a ako uđeš na konju, onda si vlastelin.

Nisam znao da li je gospodin Frenk Belaroz poznat s tim, i ako jeste, hoće li poštovati tradiciju. Ipak, nešto kasnije tog nedeljnog popodneva, stupio sam na njegovu zemlju kroz drvored belih borova koji nam razdvaja imanja. Jahao sam Jenkija, drugog konja moje žene, šestogodišnjeg polukrvnog škopca. Jenki je dobroćudan, za razliku od Zanzibara, Suzaninog vrlo nervoznog arapskog pastuva. Jenkija možete da jašete čitav dan i da ga ostavite u štali mokrog, bez opasnosti da će umreti od upale pluća, dok je Zanzibar stalno pod veterinarskom brigom i tajanstvenim i skupim lekovima. To je razlog za Jenkijevo postojanje, baš kao što moj ford bronko preuzima dužnost kada Suzanin jaguar ode kod majstora, što se dešava svake druge nedelje. Valjda je to cena koja se plaća za vrhunske nastupe.

Iza borova leži otvoreno polje, nekadašnji pašnjak za konje, sada obrastao žbunjem i raznovrsnim mladicama koje bi želele da ponovo stvore šumu ako ih ostave na miru.

Bio sam siguran da se Belaroz, kao i većina takvih ljudi, ne brine toliko za privatnost koliko za ličnu bezbednost, pa sam napola očekivao da me zaustave tamnopusi zalizani revolveraši u crnim odelima i šimikama.

Nastavio sam preko polja prema šumarku trešnjevih stabala. Sunce je zalazilo i vazduh je bio blag, a svuda oko mene mirisala

je sveža zemlja. Jedini zvuci bili su kloparanje Jenkijevih potkovicica po mekom tlu i predvečernja pesma ptica s obližnjeg drveća. Sve u svemu, savršeno kasno popodne početkom proleća.

Uterao sam Jenkija u trešnjik. Čvornovata zanemarena stara stabla nedavno su ozelenela i pojavili su se ružičasti pupoljci.

Na čistini među trešnjama bio je bazen napuklog dna, pun opalog lišća, a kraj njega zid sa mozaikom, koji se nekada ogledao u vodi. Oko bazena ležali su oboreni grčki stubovi i polomljene nadvratne grede. Na drugom kraju bazena bila je mahovinom obrasla skulptura Neptuna; u uzdignutoj ruci više nije bilo trozupca, pa je bog delovao kao da je zamahnuo da nekoga udari. Podno njegovih nogu ležale su četiri kamene ribe iz čijih je razjapljenih usta nekada prskala voda. Ovo je bio jedan od klasičnih vrtova na imanju Alhambra, podignut kao kopija ruševine, a sada, ironično, prava ruševina.

Glavno zdanje na imanju nije klasično, nego je vila u španskom stilu sa štukaturom, kamenim arkadama, balkonima od kovanog gvožđa i crvenim crepom. Četiri stuba koja nose lučni svod nad ulazom donesena su iz ruševina Kartagine, dvadesetih godina, kada je bilo moderno i moguće pljačkati arheološka nalazišta.

Ne znam šta bih ja radio da imam toliko para, ali volim da mislim da bih pokazao malo uzdržanosti. S druge strane pak, uzdržanost je stanje našeg doba i sve veće nestašice gotovo svega životno važnog. Ludih dvadesetih nije bilo uzdržanosti. Čovek može da bude proizvod samo sopstvenog doba, ne tuđeg.

Projahao sam kroz ruševine vrta i krenuo blagom uzbrdicom. Oko pola kilometra dalje na istoku, u senci je stajala Alhambra. Kroz prozor balkona na spratu sijalo je usamljeno svetlo. Znao sam da je tamo biblioteka.

Biblioteka Alhambre, kao i mnoge sobe u ovoj najvećoj kući u okolini, nastala je u Evropi. Prvobitnim vlasnicima Alhambre, gospodinu Džulijusu Dilvortu i njegovoj ženi, na putovanju po Evropi zapala je za oko ručno izrezbarena biblioteka od hrastovine njihovog domaćina, engleskog plemića čije sam ime i titulu zaboravio. Učinili su mu neočekivanu ali spektakularnu ponudu za čitavu biblioteku, i stari gospodin u tvidu, verovatno kratak s gotovinom usled Prvog svetskog rata – koji je Dilvortu doneo bogatstvo – prihvatio je.

Gledao sam prozor biblioteke jedno minut-dva, a onda sam okrenuo Jenkija i sjahao nizbrdo prema vrtu.

Između dva oborena stuba video sam belog konja kako pase mladu prolećnu travu. Na konju je bila poznata ženska prilika u pripijenim farmerkama i crnom džemperu s rol-kragom. Pogledala je ka meni kad sam prišao, a onda ponovo okrenula glavu. Bila je to moja žena Suzan, ali po licu sam joj video da nije pri sebi. Hoću da kažem, ona voli da glumi. Zato sam, u duhu saradnje, doviknuo: „Ko ste vi?“

Okrenula se ka meni i ledenim glasom odgovorila: „A ko ste vi?“

Nisam još bio siguran, ali sam improvizovao. „Ja sam vlasnik ovog imanja“, rekao sam. „Jeste li zalutali ili ste bespravno ušli?“

„Ni jedno ni drugo. I sumnjam da neko obučen kao vi, i na tako bednom konju, može da bude vlasnik ovog imanja.“

„Ne budite drski. Jeste li sami?“

„Bila sam dok vi niste došli“, odvrtila je.

Doterao sam Jenkija uz bok belog arapina. „Kako se zovete?“

„Dafni. Kako se vi zovete?“

Još nisam bio smislio ime za sebe, pa sam rekao: „Trebalo bi da znate na čijoj ste zemlji. Sidite s konja.“

„Zašto bih?“

„Zato što ja tako kažem. A ako odbiješ, ja ću te skinuti i išibaću te bičem. Sjaši!“

Malo je oklevala, a onda je sjahala.

„Priveži konja.“

Privezala je konja za granu trešnje i stala licem ka meni.

„Svuci se.“

Odmahnula je glavom. „Neću.“

„Hoćeš!“, prasnuo sam. „Brzo.“

Stajala je nepomično trenutak-dva, a onda skinula rolku i otkrila dve čvrste dojke. Stajala je s džemperom u ruci i gledala me odozdo. „Moram li ovo da radim?“

„Da.“

Ispustila je rolku, pa izula čizme i skinula čarape. Najzad je svukla farmerke i gaćice i bacila ih na travu.

Priterao sam konja bliže i gledao je s visine kako stoji naga i obasjana suncem na zalasku. „Nisi više tako nadmena, zar ne, Dafni?“

„Nisam, gospodine.“

Tako Suzan želi da održava bračni seks zanimljivim, mada ja nemam ništa protiv da učestvujem u njenim fantazijama. Ponekad ove drame imaju scenaristu i reditelja (Suzan), a ponekad su, kao ovaj susret, improvizovane. Mesto radnje menja se sa godišnjim dobima. Zimi to radimo u štali ili, kako bismo oživeli svoju mladost, ispred kamina u nekoj napuštenoj vili.

Ovo je bio naš prvi susret na otvorenom ovog proleća, a u prizoru nage žene usred polja ili šume ima nečega što budi iskonske nagone oba pola i istovremeno ismeva savremene konvencije koje ograničavaju izbor mesta za seks. Verujte mi na reč – lako se naviknete na ponekog mrava ili bumbara.

Suzan upita: „Šta ćete da mi radite?“

„Šta god poželiš.“ Gledao sam je kako nepomično stoji dok joj vetar nosi pramenje crvene kose po licu, i strpljivo čeka zapovesti. Ona se nikad nije bavila glumom, ali da jeste, glumila bi po Stanislavskom. Njeno lice i držanje nisu ničim nagoveštavali da je ona moja žena i da je sve ovo igra. Svaki očevidac video bi nagu ranjivu ženu koju će uskoro silovati neobičan muškarac na konju. Zapravo, kolena su joj se tresla i izgledala je iskreno preplašeno.

„Molim vas, gospodine, učinite sa mnom šta želite, ali obavite to brzo.“

Nisam dobar improvizator i više bih voleo da je načinila scenario kako bih znao ko treba da budem ili makar u kom smo istorijskom razdoblju. Ponekad sam Rimljanin ili varvarin, vitez ili velikaš, a ona je robinja, seljanka ili gorda plemkinja koja dobija ono što je zaslužila.

Doterao sam Jenkija do nje, pružio ruku i uhvatio je za isturenu bradu. „Stidiš li se?“

„Da, gospodine.“

Treba da spomenem da Suzan često preuzima dominantnu ulogu, a da ja glumim nagog roba ili zatočenika kome se svlači odeća i koji dobija nekoliko udaraca bičem, ili nešto slično. Kako ne biste pomislili da smo potpuno razvratni, reći ću vam da smo oboje članovi Republikanske stranke, pripadnici episkopalne crkve i da redovno idemo na bogoslužjenje, osim u sezoni jedrenja.

Bilo kako bilo, u ovom slučaju imao sam utisak da smo negde u sedamnaestom veku; otud replika: „Ne budite drski“, i ostatak

luckastog dijaloga. Pokušao sam da smislim još neku sjajnu repliku, i najzad sam rekao: „Ti si Dafni, žena izdajnika ser Džona Vortingtona?“

„Jesam, gospodine. A ako ste vi zaista lord Hardvik, došla sam da vas molim da se zauzmete za mog muža kod Njegovog veličanstva kralja.“

U tom trenutku zaista sam bio tvrd* i žalio sam što nisam obukao komotnije pantalone. „Ja sam Hardvik od glave do pete“, uzvratilo sam i video treptaj iskrenog osmeha na njenom licu.

Spustila se na kolena i obavila ruke oko moje čizme. „Oh, gospodaru, morate podneti moju molbu kralju Čarlsu.“

Istorija mi nije jača strana, ali obično umem da se snađem. U ovim igrama istorijska tačnost ionako nije najvažnija. Rekao sam: „A čime ćete mi uzvratiti ako to učinim za vas?“

„Učiniću sve što želite.“

To je najvažnije. I istini za volju, naše igre obično me napale mnogo pre Suzan, pa sam želeo da završimo s poslednjim prizorom. „Ustani“, naredio sam.

Ustala je. Uhvatio sam je za ručni zglob i izvukao nogu iz uzengije. „Stavi desnu nogu u uzengiju.“

Gurnula je boso stopalo u uzengiju pa sam je povukao uvis licem ka meni. Stiskali smo se na engleskom sedlu, ona me je obavila rukama i pripila se grudima uz moje. Podbo sam Jenkija i krenuo je korakom. „Izvadi ga“, rekao sam.

Otkopčala mi je pantalone, izvadila ga i držala toplim rukama. „Stavi ga“, rekao sam.

Zajecala je i rekla: „Činim ovo samo da bih spasla život svoga muža. On je jedini muškarac koga sam poznala.“

Kroz glavu mi je prošlo nekoliko domišljatih odgovora, ali hormoni su mi potpuno ovladali umom, pa sam prasnuo: „Stavi ga!“

Propela se i sela na njega, uz iznenađen povik.

„Drži se.“ Jače sam podbo Jenkija pa je prešao u kas. Suzan me je još više stegnula i čvrsto me obavila snažnim nogama. Zarila mi je lice u vrat i, dok je konj kaskao, jeknula. To nije bila gluma.

* Prezime Hardvik (engl. *Hardwick*) moglo bi se prevesti kao tvrdi fitilj. (Prim. prev.)

Sada me je potpuno obuzela vreline trenutka. Ja sam prosečan jahač, i s ono malo veštine nisam bio dorastao ovome. Jenki je lepo kasao kroz trešnjik, pa je izašao na livadu. Vazduh je bio težak od mirisa konja, ugažene zemlje, naših tela i Suzaninog mošusnog mirisa između nas.

Svršila je prva i kriknula tako jako da je isterala jednog fazana iz žbuna. Ja sam svršio trenutak-dva kasnije i slučajno trznuo uzde, pa se Jenki gotovo spotakao.

Konj se zatim smirio i prionuo da pase, kao da se ništa nije desilo. Suzan i ja držali smo se jedno za drugo i pokušavali da dođemo do daha. Najzad sam uspeo da proslovim: „Čoveče... kakvo jahanje...“

Suzan se osmehnu. „Izvinite što sam upala na vaše imanje, lorde.“

„Lagao sam. Ovo nije moje imanje.“

„Nema veze. Ni ja nemam muža koji se sukobio s kraljem.“

Oboje smo se nasmejali. „Šta si radio ovde?“

„Isto što i ti. Jahao.“

„Jesi li posetio našeg novog suseda?“

„Nisam“, odgovorio sam. „Ali video sam svetlo na prozoru.“

„Razgovaraću s njim.“

„Možda bi bilo bolje da se pre toga obučeš.“

„Možda ću ovakva imati više sreće. Je li on zgodan?“

„Nije loš, onako mediteranski.“

„Dobro.“

Okrenuo sam Jenkija. „Idemo nazad do Zanzibara i tvoje odeće.“

Uspravila se. „Ne. Sići ću ovde i vratiću se pešice.“

„To mi se ne sviđa.“

„Sve je u redu. Drži me za ruku.“

Sjahala je i krenula. Doviknuo sam za njom: „Nemaš vremena da razgovaraš s Belarozom. Ponovo ćemo zakasnuti kod Eltonovih.“

Mahnula je da mi pokaže da me je čula. Gledao sam svoju ženu kako gola ide preko pašnjaka sve dok nije ušla u senku vočki. Onda sam okrenuo Jenkija i pošao kući.

Posle minut-dva uspeo sam da vratim lorda Hardvika u pantalone.

Ja *vodim* ljubav u krevetu sa svojom ženom – Suzan Stenhoup Sater – i uživamo u tome. Pa ipak, uveren sam da su brakovi u potpunosti sazidani na stvarnosti osuđeni na propast, baš kao što pojedinci koji ne mogu da pobegnu u svet mašte uvek puknu. Svestan sam da

par koji odigrava svoje seksualne fantazije mora da pazi da ne zakorači na mračnu stranu psihe. Suzan i ja smo nekoliko puta bili na ivici, ali smo se uvek povukli na vreme.

Prošao sam bele borove i s Belarozinog imanja prešao na imanje Stenhoupovih. Nije mi se sviđalo što sam ostavio Suzan da se naga vraća nekoliko stotina metara do konja i odeće pred mrak, ali kad ona kaže da je u redu, to znači „gubi se“.

Pa, pomislio sam, cveće je kupljeno i posađeno, glavna kuća je obezbeđena protiv provale, za ručak su nam dostavili dižonsko pile i špargle, uspeo sam da odem do sela i obavim neke poslove, bio sam na popodnevnom jahanju i istovremeno se poseksao. Sve u svemu, zanimljiva, korisna i ispunjujuća subota. Volim subotu.

Četvrto poglavlje

Gospod se sedmoga dana odmarao, što je protumačeno tako da i oni koje je stvorio šestog dana treba da čine isto.

Džordž i Etel Alard ozbiljno shvataju nedelju, kao i većina radničke klase tog pokolenja koja pamti šestodnevnu radnu sedmicu i desetčasovno radno vreme. Ja pak moram da se postaram za bršljan gospodnji koji mi se došunjao do prozorskih okana.

Nedeljom se ne bavim svojim poslom, ali dok obavljam kućne poslove, razmišljam o onome što treba da uradim u ponedeljak ujutru.

Suzan i ja kresali smo bršljan do otprilike deset sati, a onda smo se oprali i obukli za crkvu.

Krenuli smo jaguarom, vozila je Suzan. Stali smo kod kapije da pokupimo Džordža i Etel, koji su nas čekali pred svojim ulaznim vratima, Džordž u nedeljnom smeđem odelu, Etel u bezobličnoj haljini sa štampanim cvetovima, koji se, na nesreću, izgleda vraćaju u modu među ženama koje žele da liče na tapete iz četrdesetih.

Alardovi imaju automobil, stari linkoln koji je Vilijem Stenhoup ostavio ovde kad su se on i Šarlota Stenhoup sedamdeset devete preselili u Hilton Hed u Kaliforniji. Džordž ponekad izigrava i vozača Stenhoupovih, i dobro vozi uprkos poodmaklim godinama. Ali pošto se sada u crkvi svetog Marka održava samo jedna služba, bilo bi nadmeno da im ne ponudimo vožnju, i možda neprijatno da ih zamolimo da oni povezu nas. Možda sam preosetljiv, ali moram pažljivo da gazim po tankoj liniji koja razdvaja moju ulogu vlastelina